

Rozmieszczenie wojsk

Kiedy na konferencji pokojowej w Paryżu zapadła decyzja o przeprowadzeniu na Górnym Śląsku plebiscytu, premier Wielkiej Brytanii David Lloyd George stwierdził, że nie będzie to możliwe, dopóki nie wycofa się z tego terenu władz i wojsk niemieckich. Podstawą prawną do wprowadzenia na teren plebiscytowy wojsk sojusznicych był art. 88 traktatu wersalskiego, w myśl którego *obszar plebiscytowy (...) będzie zajęty przez wojska Mocarstw Sprzymierzonych i Stowarzyszonych oraz, że rząd niemiecki zobowiązuje się ułatwić transport tych wojsk na Górny Śląsk*. Wojska sprzymierzone pełniły na terytorium Górnego Śląska w okresie 1920-1922 władzę wykonawczą i ustawodawczą.

Pierwsze wojska alianckie trafiły na Śląsk w 1920 r. Jednakże ich skład, liczebność oraz rozmieszczenie były dyskutowane na szczeblach dyplomatycznych już od czerwieca 1919 r. Wybuch I powstania śląskiego sprawił, że 3 września 1919 r. do Katowic przybyli przedstawiciele Międzysojusznicej Komisji Rządzącej i Plebiscytowej. Ich obecność miała przede wszystkim usmierzyc niepokoje panujące w regionie. Przy okazji dokonano rozpoznania terytorium przed wkroczeniem sił alianckich na Górny Śląsk. Ostatecznie, pierwsze wojska francuskie przybyły na teren plebiscytowy w styczniu 1920 r.

Wojska włoskie zaczęły napływać na Śląsk w lutym 1920 r., a siły brytyjskie dołączyły rok później. Polacy entuzjastycznie przyjęli obecność żołnierzy francuskich, z kolei oddziały włoskie zostały potraktowane obojętnie. Natomiast ludność niemiecka protestowała przeciwko stacjonowaniu wojsk francuskich na terenie Śląska.

Żołnierze aliancy w czasie pobytu na obszarach plebiscytowych byli wielokrotnie przegrupowywani. Celem tej ciągłej dylokacji było zaznaczenie obecności aliantów w możliwie jak największej liczbie miejscowości Górnego Śląska. Fakt ten wpływał negatywnie na relacje panujące między poszczególnymi brygadami a społecznością lokalną. Nie poprawiało to również atmosfery panującej wewnątrz sił alianckich.

Dowódcy poszczególnych dywizji rozpracowywali również organizację wojsk niemieckich i polskich oraz ich lokalizację.

W trakcie kampanii plebiscytowej przez terytorium Górnego Śląska przemaszerowało od 13 tys. do 22 tys. żołnierzy.

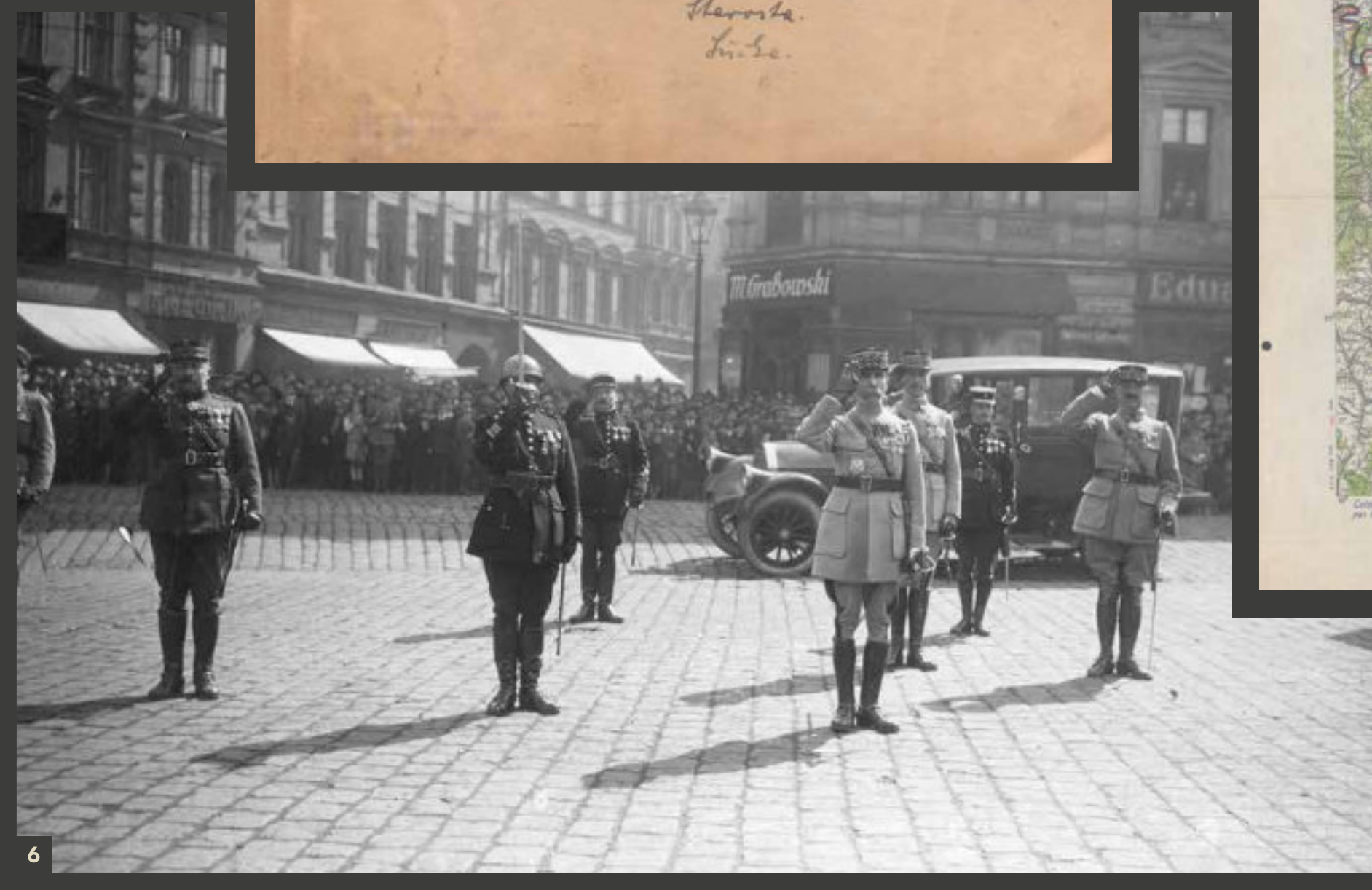
Ostatni żołnierze sił alianckich opuścili obszar plebiscytowy 10 lipca 1922 r.

1. Dokumenty dotyczące sytuacji politycznej i wojskowej w Górnym Śląsku w 1920 roku. Zawiera listy i raporty z datą 28 maja 1921 r. i 11 czerwca 1921 r.

2. Dokumenty dotyczące sytuacji politycznej i wojskowej w Górnym Śląsku w 1920 roku. Zawiera listy i raporty z datą 11 czerwca 1921 r. i 11 czerwca 1921 r.

4. List z datą 28 maja 1921 r. z prośbą o kwatery dla żołnierzy w Katowicach. Zawiera treść listu i datę: Opole dn. 28-go stycznia 1921 r.

7. Dokumenty dotyczące sytuacji politycznej i wojskowej w Górnym Śląsku w 1920 roku. Zawiera listy i raporty z datą 11 czerwca 1921 r. i 11 czerwca 1921 r.

- Meldunek sytuacyjny dotyczący wojsk alianckich z dnia 28 maja 1921 r. [Archiwum Państwowe w Opolu, sygn. 45/46/171]
- Zasady szkolenia dla armii wydane w styczniu 1921 r. [Archiwum Państwowe w Opolu, sygn. 45/46/57]
- Żołnierze francuscy podczas naprawy uszkodzonego samochodu [Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 31/01/415]
- Pismo starosty opolskiego wzywające do utworzenia oplaty za kwatery wojskowe [Archiwum Państwowe w Opolu, sygn. 45/46/120]
- Mapa przedstawiająca strefy plebiscytowe na Górnym Śląsku [Archiwum Państwowe w Opolu, sygn. 45/46/57]
- General Henri Le Rond na czele oddziału wojskowego [Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 31/01/465]
- Pismo w sprawie żołnierzy francuskich z Opola przybyłych w styczniu 1921 r. w okolicy Góry św. Anny [Archiwum Państwowe w Opolu, sygn. 45/46/190]

Prof. Piotr Palys
Dlaczego dyplomacja czechosłowacka przyjęła neutralną postawę wobec plebiscytu?

Prof. Mariusz Patelski
Skąd general Henri Le Rond na Śląsku?

Plebiscyt słów
OPOLE 1921

Landrat opolski Carl Lücke o zakwaterowaniu wojsk